

Z A P I S N I K
sa 59. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu,
održane 1. novembra 2022. godine

Link za sjednicu: <https://www.youtube.com/watch?v=Q-uhiCExmU4>

Sjednica je počela u 16 sati.

Predsjedavao je Momo Koprivica, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Slaven Radunović, Jovan Vučurović, Branka Bošnjak, Milosava Paunović, Srđan Pavićević, Andrija Nikolić, Dragutin Papović i Boris Mugoša.

Kao zamjene članova Odbora sjednici su prisustvovali poslanici Milun Božović i Adnan Striković.

U svojstvu predstavnika predlagača, sjednici je prisustvovala poslanica Branka Bošnjak.

Rad sjednice pratili su i predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Predsjedniku Crne Gore, koji je podnijela Grupa poslanika.

Predloženi dnevni red usvojen je većinom glasova.

PRVA TAČKA: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Predsjedniku Crne Gore

Predsjednik Odbora Momo Koprivica upoznao je prisutne da su poslanici kluba DF - NOVA, DNP, RP kao i kluba DF - PZP dana 17. oktobra 2022. godine dostavili Skupštini Crne Gore Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Predsjedniku Crne Gore, koji je usmjeren matičnom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu na dalju proceduru. U vezi sa tim predlagači su, na osnovu čl. 151, 152 i 153 Poslovnika Skupštine Crne Gore, zatražili hitni postupak donošenja ovog zakona. Pored toga, a shodno članu 147 stav 2 Ustava Crne Gore, predložili su i donošenje odluke da pojedine odredbe ovog zakona, cijeneći javni interes, imaju povratno dejstvo.

Obrazlažući podnešeni predlog zakona, **poslanica Branka Bošnjak** je navela da je isti predložen zbog činjenice da Predsjednik Crne Gore, shodno ustavnoj obavezi, nije dodijelio mandat za sastav Vlade kandidatu koji je dobio podršku većine od ukupnog broja poslanika Skupštine Crne Gore niti je pozvao na konsultacije predstavnike svih političkih partija zastupljenih

u Skupštini Crne Gore. Kao epilog tome, dodala je da je predsjednik države predložio skraćenje mandata Skupštini, što je odbijeno, nastavljajući da koristi nedostatke važećeg pravnog okvira koji uređuje ovu materiju. Imajući u vidu navedeno, mišljenja je da su se stekli uslovi da se ovim zakonom, a u skladu sa Ustavom, definišu sve dužnosti predsjednika vezane za predlaganje mandataru za sastav Vlade. Poslanica Bošnjak je, takođe, naglasila da je donošenje ovog zakona neophodno iz razloga nesmetanog institucionalnog funkcionisanja i preciziranja postojećih rešenja vezanih za predlaganje mandataru nakon konstituisanja Skupštine ili u toku trajanja njenog mandata. Pored toga, ukazala je da je svrha donošenja ovog zakona zaštita javnog interesa i ustavnog poretka Crne Gore i otklanjanja svih nastalih štetnih posljedica. Predlogom zakona je, takođe, odblokiran i proces postavljanja ambasadora i šefova drugih diplomatskih predstavništava Crne Gore u inostranstvu, što je imalo za cilj vraćanje ugleda države. Imajući u vidu navedeno, poslanica Bošnjak je istakla da je predloženi zakon u skladu sa Ustavom i da se istim ne oduzimaju nadležnosti predsjednika koje najviši pravni akt propisuje, već je isključiva namjera da se određena postupanja uvedu u zakonske tokove.

Učestvujući u raspravi, **poslanik Dragutin Papović** je mišljenja da predloženi akt ima za cilj rušenje i obesmišljavanje državnih institucija i dovođenje Crne Gore u stanje anarhije. U vezi sa tim, poslanik Papović se posebno osvrnuo na članove 7f, 7h i 24a, ukazujući da se dužnost predlaganja mandataru ne može regulisati zakonom iz razloga što je isto već propisano članom 95 stav 5 Ustava CG. Na taj način, smatra poslanik Papović, skupštinska većina preuzima ustavnu nadležnost koju ima Predsjednik Crne Gore što predstavlja promjenu državnog uređenja tj. državni udar. Nadalje, ističe da je dužnost postavljanja i opozivanja ambasadora i šefova drugih diplomatskih predstavništava CG u inostranstvu, koju propisuje član 95 stav 6 Ustava, u isključivoj nadležnosti predsjednika države a da se predloženim rešenjem predsjedniku nameće obaveza da postavi neko lice koje mu predloži Vlada. Samim tim, Vladi odnosno skupštinskoj većini, daje se nadležnost koja je Ustavom isključivo data Predsjedniku CG. Kada je riječ o članu 24a, koji se odnosi na zaštitu javnog interesa u predlaganju mandataru, poslanik Papović je ukazao da se isti ne može urediti zakonom niti može da djeluje retroaktivno, s obzirom da je Ustavom predviđeno suvereno pravo predsjednika da predlaže mandataru za sastav Vlade nakon sprovedene procedure. Takođe smatra da navedeno rešenje podrazumijeva da se predsjedniku države nametne obaveza da povjeri mandat isključivo jednom čovjeku iako ima pravo da o tome sam odluči. Pored toga, podsjetio je da Krivični zakonik Crne Gore, u Glavi dvadeset devet, propisuje zatvorske kazne za počinioce krivičnih djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, što može biti predmet za državno tužilaštvo i procesuiranje predlagača ovog akta.

Komentarišući izlaganje poslanika Papovića, **predsjednik Odbora Momo Koprivica** je podsjetio da član 86 Ustava propisuje da poslanik ne može biti pozvan na krivičnu ili drugu odgovornost ili pritvoren za izraženo mišljenje ili glasanje u vršenju svoje poslaničke funkcije, odnosno da uživa imunitet. U vezi sa tim, ukazao je da ne postoji osnov za djelovanje državno tužilačke organizacije i utvrđivanje krivično - pravne odgovornosti. Predsjedavajući je, takođe, istakao i da je Krivični zakonik niži pravni akt od Ustava te da se istim ne može propisati bilo koja odgovornost koju Ustav ne dozvoljava. Što se tiče neustavnosti donesenih zakona i eventualne krivične odgovornosti usled nevršenja nadležnosti, naglasio je da o tome odluku donosi Ustavni sud.

Poslanik Dragutin Papović je dodao da u ovom slučaju nije riječ o izraženom političkom mišljenju već o konkretnom aktu usmjerenom na rušenje državnog uređenja, o čemu upozorava sve prisutne, a državno tužilaštvo je pozvao da, primjenjujući prethodno navedene odredbe KZ-a, ocijeni podnešeni predlog zakona i njegove predlagачe.

Poslanica Branka Bošnjak takođe se osvrnula na izlaganje poslanika Papovića vezano za krivičnu odgovornost predlagачa akta, navodeći da u biću krivičnog djela koje je naveo ne postoji sila niti prijetnja već je isključivo riječ o zakonodavnoj inicijativi. U vezi sa tim, istakla je da svakako može uputiti žalbu Ustavnom sudu odnosno predlog za ocjenu ustavnosti i zakonitosti ukoliko smatra da je isti neustavan. Pored toga, ukazala je da je evidentno da je predsjednik države povrijedio Ustav s obzirom na činjenicu da na konsultacije povodom predlaganja mandataru za sastav Vlade nije pozvao sve predstavnike političkih partija zastupljenih u parlamentu, a posebno predsjednika DEMOS-a Miodraga Lekića, što ukazuje na zloupotrebu pozicije koju obavlja.

Učestvujući u raspravi, **poslanik Boris Mugoša** je naglasio da je podnešeni akt u potpunosti neusklađen sa Ustavom, prije svega, što se istim ulazi u materiju koja je isključivo propisana Ustavom i na taj način vrši neustavna promjena ustavnih normi. To se, između ostalog, odnosi na normu kojom se, mimo ustava, dodaje termin „nakon obavljanja konsultacija sa predstavnicima grupe građana i nezavisnih poslanika u Skupštini“. Takođe, predlogom zakona definiše se rok od tri dana prije kojeg se konsultacije za predlaganje mandataru moraju završiti, iako je ustavom jasno utvrđen rok od trideset dana. U daljem izlaganju, poslanik Mugoša je ukazao da se predloženim aktom predsjedniku države nameće dužnost da za mandataru predloži lice koje ima većinsku podršku, iako mu Ustav dozvoljava da predloži koga on hoće. Pored toga, mišljenja je da je terminologija upotrijebljena u predloženom zakonskom tekstu, u pravnom smislu, neadekvatna. Kada je riječ o nadležnostima predsjednika vezano za skraćenje mandata Skupštini, takođe je ukazao da se ovim predlogom zakona, mimo ustava, zadire u isključivu nadležnost predsjednika. Što se tiče odredbe o prestanku mandata odnosno razrješenju predsjednika, naglasio je da se takođe dodaju nadležnosti koje Ustav ne poznaje. Vezano za odredbu o postavljenju i opozivu ambasadora, takođe je ukazao da je to u isključivoj nadležnosti predsjednika i da mu se zakonom ne može propisivati nikakva obaveza. Poslanik Mugoša se na kraju osvrnuo i na član kojim se uređuje izuzetak da Skupština može predložiti mandataru koji ima nesumnjivu podršku, iako je za to isključivo nadležan predsjednik države. Imajući u vidu navedeno, mišljenja je da se predloženim aktom trajno urušava ustavno uređenje.

Poslanik Adnan Striković, u svom obraćanju, postavio je pitanje gdje se postavlja granica kada je u pitanju tumačenje i primjena ustavnih, zakonskih i drugih normi. U vezi sa tim, podsjetio je da je predsjednik države jedini funkcioner koji je neposredno izabran i da je njegov legitimitet neupitan. Samim tim, smatra da se predloženim zakonom želi obesmisliti ova funkcija na način da predsjednik države samo izvršava naloge od strane onih koji u tom trenutku imaju parlamentarnu većinu. Kada je riječ o aktuelnom predlogu za mandataru za sastav Vlade, poslanik Striković je naveo da je predsjednik države donio ispravnu odluku imajući u vidu da u ustavnom roku nije postojao jasan dogovor parlamentarne većine oko predloženog mandataru već je isti postignut nakon isteka tog roka. Pored toga, osvrnuo se i na pitanje oko kršenja Ustava od strane predsjednika države zbog nepozivanja na razgovor svih predstavnika političkih partija zastupljenih u Parlamentu, smatrajući da oni koji nisu pozvani ustvari i nisu predstavnici političkih partija.

Imajući u vidu navedeno, mišljenja je da bi kršenje Ustava postojalo u slučaju da je predsjednik države predložio mandatara a da nije obavio razgovore.

Predsjednik Odbora, **Momo Koprivica**, dao je kratak komentar na izlaganje poslanika Strikovića navodeći da nadležnost podrazumijeva i pravo i dužnost te da predsjednik države ne bi povrijedio Ustav već bi eventualno prekršio određene demokratske postulate da je dao mandat za sastav Vlade onome ko u tom trenutku ima potrebnu većinu. Kada je riječ o predstavnicima političkih partija zastupljenih u parlamentu koji nijesu pozvani na razgovor, predsjedavajući je ukazao da se te partije zvanično nalaze u registru političkih partija te da je predsjednik države, na taj način, propustio da izvrši svoju obavezu.

Poslanica Draginja Vuksanović Stanković istakla je da je predmetni predlog zakona suprotan Ustavu Crne Gore jer se istim derogiraju ovlašćenja koja ustavom pripadaju predsjedniku države. Takođe je podsjetila da su poslanici Nebojša Medojević i Andrija Mandić izričito saopštili da neće doći na razgovore kod predsjednika države već da će mu uputiti 41 potpis. Imajući u vidu činjenicu da dovoljan broj potpisa nije dostavljen u roku koji Ustav propisuje već dan nakon isteka tog roka, proizilazi zaključak da ipak nije postojao jedinstven stav unutar nove parlamentarne većine oko predloženog mandatara.

Nakon izjašnjavanja, Odbor je **većinom glasova (7 - glasova „za“ i 4 - glasa „protiv“)** **podržao** Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Predsjedniku Crne Gore.

Sa ove sjednice, a u vezi prve tačke dnevnog reda, Skupštini Crne Gore upućen je sljedeći:

I Z V J E Š T A J

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREDSJEDNIKU CRNE GORE

Odbor je u prisustvu većine članova Odbora i predstavnika predlagača razmotrio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Predsjedniku Crne Gore, koji je podnijela Grupa poslanika.

Nakon uvodnog obrazloženja i rasprave koja je vođena, Odbor je većinom glasova podržao Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Predsjedniku Crne Gore i predlaže Skupštini da isti usvoji.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanica Milosava Paunović, članica Odbora.

Sjednica je završena u 17 sati i 20 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Momo Koprivica